

4. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 328 с.
5. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. – К.: Вид-во «Основи», 2002. – 750 с.
6. Головатий М. Ф. Політична психологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2006. – 400 с.
7. Шевцов А., Ізак О. Реформування системи цивільного захисту населення відповідно до завдань європейської та євроатлантичної інтеграції: аналітична записка [Електронний ресурс]. – НІСД, 2009. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/3.htm>
8. Бірюков Д. С. Особливості дослідження «м'яких» загроз національній безпеці сучасної України // «Гілея: науковий вісник»: Зб. наук. праць. – К., 2013. – Вип. 79 (№12). – С. 263–266.
9. Адміністративне право України / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гарашук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. – Х.: Право, 2010. – 624 с.
10. Протасенко К. Огляд нормативно-правової бази режиму надзвичайного стану в Україні // Вісник НАДУ. – 2009. – Вип. 1. – С. 107–114.
11. Соціально-економічний розвиток територій, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС: проблеми та шляхи їх подолання: зб. «круглого столу» / за заг. ред. О. В. Литвиненка. – К.: НІСД, 2011. – 72 с.

References

1. Stoun D. Paradoks polityky. Mystectvo vyroblennja politychnyh rishen': per. z angl. – K.: Vyd. dim «Al'ternatyvy», 2001. – 304 s.
2. Politychne rishennja: mehanizm pryjnattja / Abyzov V. S., Kremen' V. G. – K.: NISD, 1995. – (Serija «Naukovi dopovidi» Vyp.40). – 63 s.
3. Kuhta B. Politychna vlada ta i'i' rishennja. – L.: CYD, 2006. – 237 s.
4. Bakumenko V. D. Formuvannja derzhavno-upravlins'kyh rishen': problemy teorii', metodologii', praktky. – K.: Vyd-vo UADU, 2000. – 328 s.
5. Tertychka V. V. Derzhavna polityka: analiz ta zdziennnja v Ukrai'ni. – K.: Vyd-vo «Osnovy», 2002. – 750 s.
6. Golovatyj M. F. Politychna psyhologija: Pidrucl. dlja stud. vyssh. navch. zakl. – K.: MAUP, 2006. – 400 s.
7. Shevcov A., Izhak O. Reformuvannja systemy civyl'nogo zahystu naselennja vidpovidno do zavdan' jevropejs'koi' ta jevroatlantychnoi' integracii': analitychna zapyska [Elektronnyj resurs]. – NISD, 2009. – Rezhym dostupu: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/3.htm>
8. Birjukov D. S. Osoblyvosti doslidzhennja «m'jakyh» zagroz nacional'nij bezpechi suchasnoi' Ukrai'ny // «Gileja: naukovyj visnyk»: Zb. nauk. prac'. – K., 2013. – Vyp. 79 (№12). – S. 263–266.
9. Administratyvne pravo Ukrai'ny / Ju. P. Bytjak (ker. avt. kol.), V. M. Garashuk, V. V. Boguc'kyj ta in.; za zag. red. Ju. P. Bytjaka, V. M. Garashuka, V. V. Zuj. – H.: Pravo, 2010. – 624 s.
10. Protasenko K. Ogljad normatyvno-pravovoi' bazy rezhymu nadzvychajного станu v Ukrai'ni // Visnyk NADU. – 2009. – Vyp. 1. – S. 107–114.
11. Social'no-ekonomichnyj rozvytok terytorij, shho postrazhdaly vnaslidok avarii' na Chornobyl's'kij AES: problemy ta shljahy i'h podolannja: zb. «kruglogo stolu» / za zag. red. O. V. Lytvynenka. – K.: NISD, 2011. – 72 s.

Biriukov D. S., *cand. tech. sciences, chief consultant of Energy and Technological Security department, National Institute for Strategic Studies (Ukraine, Kyiv), dmytro.biriukov@niss.gov.ua*

Leshchenko O. Y., *deputy director at Organization of Civilian Defense department, State Emergency Service of Ukraine (Ukraine, Kyiv), dmytro.biriukov@niss.gov.ua*

Political aspects of decision-making in the field of civil protection in Ukraine

In this paper we analyze the political decisions made in independent Ukraine in the field of civil protection. The three main groups of political decisions were considered and analyzed. We identified political decisions that were made to reform the system of civil protection in Ukraine, decisions on adoption of the legislative acts to establish emergency state, zone of environmental disaster and emergency situation mode of civil protection system, and also decisions related with socio-economic consequences of emergencies.

Keywords: national security, decision-making, civil defense, emergencies.

Бірюков Д. С., *кандидат технических наук, главный консультант отдела энергетической и техногенной безопасности,*

Национальный институт стратегических исследований (Украина, Киев), dmytro.biriukov@niss.gov.ua

Леценко А. Я., *заместитель директора Департамента организации мероприятий гражданской защиты, Государственная служба Украины по чрезвычайным ситуациям (Украина, Киев), dmytro.biriukov@niss.gov.ua*

Политические аспекты принятия решений в сфере гражданской защиты в Украине

Анализируются политические решения, которые принимались в Украине в сфере гражданской защиты за годы независимости. Выделены решения по реформированию системы гражданской защиты, объявлению чрезвычайной ситуации и чрезвычайного положения, преодолению социально-экономических последствий чрезвычайных ситуаций.

Ключевые слова: национальная безопасность, принятие решений, гражданская защита, чрезвычайные ситуации.

* * *

УДК 324(477)

Боярська О. А.,
кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, Дніпропетровський національний університет (Україна, Дніпропетровськ), helenbojarskaya@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОПОРЦІЙНОЇ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ В УКРАЇНІ

Проаналізовані основні особливості проведення місцевих виборів 2015 р. Здійснений порівняльний аналіз переваг та недоліків запропонованого формату пропорційної виборчої системи. Проблема необхідності зміни виборчої системи на усіх рівнях виборів органів влади в Україні була зафіксована наприкінці листопада 2014 р. фракціями парламентської більшості в Коаліційній угоді й знайшла своє відображення у прийнятому у липні 2015 р. Законі України «Про місцеві вибори». Пропорційну виборчу систему було запроваджено в державно-правову практику з появою політичних партій. У її основі лежить принцип пропорційного представництва політичних об'єднань у представницьких органах влади – політична партія отримує кількість мандатів, яка є пропорційною кількості набраних нею голосів виборців. Підводячи підсумки аналізу основних положень Закону України «Про місцеві вибори» та оцінюючи перспективи проведення на його базі виборчої кампанії щодо виборів органів місцевого самоврядування, треба підкреслити що очевидним є те, що дана модель не є ідеальною, але в сучасних українських реаліях вона є найбільш прийнятною для нашого суспільства, цю правду її існуючий формат потрібно корегувати.

Ключові слова: вибори, виборча система, місцеве самоврядування, державне управління, партійні списки.

Виборчий процес є тим важливим механізмом, який висвітлює рівень демократичності у державі. Зі становленням України як суверенної, незалежної держави, інтерес до виборів та до виборчого процесу у цілому почав стрімко зростати. Сьогодні вибори стають важливою темою політологічного аналізу в контексті досліджень політичної системи в цілому. Крім того, вибори стають, на жаль, одним із основних чинників поляризації суспільства. Отож, проблема вироблення прозорого виборчого механізму є актуальною для нашої держави, яка обрала шлях модернізації та реформування усіх сфер життя.

Дана тема є актуальною ще й тому, що в Україні часто піднімаються питання досконалості існуючої системи виборів до органів місцевого самоврядування, про доцільність її змін, які змогли б в подальшому забезпечити чесні і прозорі вибори на цьому рівні. Проблема необхідності зміни виборчої системи на усіх рівнях виборів органів влади в Україні була зафіксована наприкінці листопада 2014 р. фракціями парламентської більшості в Коаліційній угоді й знайшла своє відображення у прийнятому у липні 2015 р. Законі України «Про місцеві вибори» [1].

Мета статті полягає в тому, щоб дослідити позитивні та негативні сторони запропонованого згідно

Закону України «Про місцеві вибори» від 14.07.2015 року №595–VIII формату проведення виборчої кампанії.

Проблема впливу певного типу виборчої системи на політичні процеси і структурування парламенту є предметом численних наукових досліджень. Зокрема, політологи М. Дюверже, Дж. Сарторі, К. Оффе, Т. Кіс, К. Давіши, О. Мелешкіна сформулювали закономірності взаємозалежності типу виборчої системи та політичних процесів. Вони зазначають, що нестабільна політична система країни є найбільш чутливою до типу виборчої системи порівняно зі сталими системами [2].

На думку вищезгаданих дослідників поширене твердження про те, що пропорційна система призводить до появи великої кількості дрібних політичних партій, до неможливості ефективної діяльності парламенту через неможливість сформувати більшість, а за умов парламентської республіки – до нестабільного уряду не відповідає дійсності [3, с. 371; 4, с. 233, 240–241]. Детермінованість багатопартійності пропорційною виборчою системою була визначена М. Дюверже як закон [5]. З іншого боку, Дж. Сарторі вважає, що пропорційне представництво є «найкориснішим і необхідним засобом для прогресивної інтеграції антисистемних, зовнішньостворених партій у ліберал–демократичну структуру» [6, с. 58]. Саме ця система має специфічну особливість: об'єктивно сприяє об'єднанню дрібних політичних партій між собою або з уже ustalеними потужними політичними структурами [7, с. 6]. У цілому, партійні списки створюють у демократичних країнах сприятливі умови для функціонування багатопартійного коаліційного уряду [8, с. 99].

Дослідженню різних аспектів розвитку та функціонування виборчих систем присвячено значну кількість праць, зокрема О. Абрамової, М. Агафонкіна, Н. Базанова, В. Бебика, В. Королька, Л. Кочубей, І. Кресіної, Г. Лози, В. Мірошника, В. Погорілка, М. Рибачука, М. Рябця, В. Співака, М. Ставнійчук, В. Тимошенко, Ю. Шемшученка, В. Шергіна, Є. Шипуліна, І. Шкурата та ін.

Пропорційну виборчу систему було запроваджено в державно–правову практику з появою політичних партій. У її основі лежить принцип пропорційного представництва політичних об'єднань у представницьких органах влади – політична партія отримує кількість мандатів, яка є пропорційною кількості набраних нею голосів виборців. Особливістю цього типу виборчої системи є те, що виборець голосує не за конкретну особу, а за виборчий список політичної партії чи виборчого блоку політичних партій. За пропорційної виборчої системи зазвичай встановлюється виборчий бар'єр (тобто мінімальна кількість голосів виборців), лише подолавши який політична партія чи виборчий блок можуть брати участь у розподілі депутатських мандатів.

Якщо говорити про українську практику введення та застосування пропорційної виборчої системи, то необхідно розпочати з того, що в березні 2004 року було прийнято Закон «Про вибори народних депутатів України», згідно якого вибори здійснюються за пропорційною системою. Унаслідок проведеної реформи, вибори народних депутатів 2006 р. вперше в Україні проводились на засадах пропорційної виборчої системи із загальнонаціональними закритими виборчими списками у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі. Як наслідок, у 2006 р. до Верховної Ради України були обрані народні депутати, які були представниками п'яти суб'єктів виборчого процесу.

Ця ж виборча система без жодних змін застосовувалася і на дострокових парламентських виборах 2007 р. Суттєвих відмінностей у структуруванні Верховної Ради України за результатами виборів не сталося.

Причиною цього стало те, що пропорційна система з закритими списками кандидатів не персоналізувала здійснення вибору виборцями та порушила зв'язок депутатів із виборцями, оскільки виборці не мали можливості впливати на розташування кандидатів у виборчому списку та отримати інформацію про конкретних осіб, за яких вони віддавали свої голоси. На дискримінацію невеликих регіональних політичних сил спрямовувалося запровадження єдиного загальнонаціонального списку, хоча запроваджалися варіанти з використанням регіональних партійних списків. Така дискримінація щоправда дещо пом'якшувалася зниженням прохідного бар'єру до 3%.

Пропорційна виборча система для обрання народних депутатів України створила низку проблем, які були відсутні за мажоритарної виборчої системи, оскільки при її впровадженні були проігноровані критерії розробки і впровадження та вимоги двох видів. По–перше, об'єктивні вимоги – забезпечення здійснення народом свого права на управління державними справами через обраних представників. По–друге, суб'єктивні вимоги – тип виборчої системи має відповідати інтересам принаймні більшості виборців. Тому вже наступні парламентські вибори 2012 р. відбувалися за змішаною виборчою системою.

Повернення до пропорційної виборчої системи відбулось вже після Революції гідності, коли питання зміни виборчої системи стало вимогою часу. Україна впевнено обрала курс реформ у сфері виборчого законодавства. З цієї точки зору розглянемо основні положення Закону України «Про місцеві вибори».

Головною особливістю цієї виборчої кампанії є те, що виборці вперше будуть обирати кандидатів за новою пропорційною виборчою системою за відкритими партійними списками, яка раніше в Україні ніколи не застосовувалась. Зокрема, новий виборчий закон передбачає обрання депутатів обласних, районних, міських рад за пропорційною виборчою системою в багатомандатному виборчому окрузі за виборчими списками місцевих організацій політичних партій із закріпленням кандидатів за територіальними виборчими округами. Це означає, що виборці обиратимуть тільки за одним виборчим бюлетенем – одночасно одною галочкою голосуватимуть і за одну партію, і за одного лідера списку, і за одного кандидата в окрузі, якщо партією такий був висунутий. На практиці це виглядатиме так, – в бюлетені поруч з назвою партії будуть зазначені два кандидати. Перша особа – це загальний лідер списку, який буде вказаний в усіх бюлетенях на всіх округах. У випадку проходження партії він гарантовано стане депутатом. Друга особа – закріплюється за конкретним округом. Кандидати у депутати обласних, районних та міських рад висувуються виключно через списки місцевих політичних партій. Закон зазначає, що всі списки кандидатів повинен погодити центральний орган партії. За списками політичної партії балотуватися можуть виключно її члени, або безпартійні громадяни. Відповідно до закону щоб отримати представництво у відповідній місцевій раді політичним партіям доведеться подолати прохідний бар'єр, який складає 5%.

Вибори голів та депутатів сільських рад пройдуть, як і раніше за мажоритарною системою відносно більшості яка

діяла під час минулих місцевих виборів. Це ж стосується і мерів міст де кількість виборців менша ніж 90 тис. Право на само висування мають кандидати на посаду сільських та міських голів, а також кандидати у депутати сільських рад.

У кожному територіальному виборчому окрузі по виборах депутатів обласної, районної чи міської ради політична партія може висунути не більше, ніж по одному кандидату (може й не висувувати жодного кандидата, тоді виборець голосує лише за партію та зазначеного у бюлетені першого номера – лідера списку).

Згідно з новим законом загальний склад (кількість депутатів) місцевих рад знає скорочення і залежатиме від кількості виборців:

- до 1 тисячі виборців – 12 депутатів;
- від 1 тисячі до 3 тисяч виборців – 14 депутатів;
- від 3 тисяч до 5 тисяч виборців – 22 депутати;
- від 5 тисяч до 20 тисяч виборців – 26 депутатів;
- від 20 тисяч до 50 тисяч виборців – 34 депутати;
- від 50 тисяч до 100 тисяч виборців – 36 депутатів;
- від 100 тисяч до 250 тисяч виборців – 42 депутати;
- від 250 тисяч до 500 тисяч виборців – 54 депутати;
- від 500 тисяч до 1 мільйона виборців – 64 депутати;
- від 1 мільйона до 2 мільйонів виборців – 84 депутати;
- понад 2 мільйони виборців – 120 депутатів [1].

Для проведення виборів депутатів відповідної ради буде утворено одномандатні виборчі округи кількість яких дорівнює кількості депутатських мандатів та з приблизно рівною кількістю виборців у кожному такому окрузі. Особа не може бути висунута кандидатом у депутати у багатомандатному виборчому окрузі більше, ніж до однієї місцевої ради відповідного рівня (більше, ніж до однієї обласної, однієї районної, однієї міської, однієї районної в місті ради).

Представництво осіб однієї статі у виборчих списках кандидатів у депутати місцевих рад має становити не менше 30% від загальної кількості кандидатів у виборчому списку. При цьому Закон не передбачає жодних санкцій за невиконання даної вимоги. Участь блоків політичних партій заборонена. Не можуть брати участь у виборах місцеві організації партій, які не відповідають вимогам Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Громадські та міжнародні організації мають право лише спостерігати за виборчим процесом і днем голосування (на одну виборчу дільницю організація може делегувати не більше 2 осіб). Забороняється проводити передвиборчу агітацію, що супроводжується наданням виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів та інших матеріальних цінностей або робіт чи послуг.

Однією з головних особливостей цього річного виборчої компанії буде те, що вона є найкоротшою в історії України – де факто, триматиме близько місяця. Серед переваг нового закону – запровадження двотурових виборів мерів великих міст, крок у напрямку введення відкритих списків, наявність гендерних квот, перспективи розвитку політичних партій на місцевому рівні.

Але, говорячи про недоліки наступної виборчої компанії, треба підкреслити, що Закон про місцеві вибори не реалізує низки важливих завдань:

– впровадження пропорційної виборчої системи з відкритими списками залишає більш запитань, ніж відповідей;

– існування проблеми різної ваги мандата для кандидатів, що балотуватимуться в різних територіальних округах;

– місцеві організації політичних партій фактично залишаються монополістами стосовно висування кандидатів у всі без винятку місцеві ради, крім сільських і селищних;

– різко піднятий «прохідний бар'єр» для політичних партій (від 3% до 5%).

Серйозною проблемою виборчої компанії – 2015 залишається участь у виборах вимушених переселенців внутрішньо-переміщених осіб. Є і інші категорії українських громадян окрім переселенців, які не зможуть брати участь у місцевих виборах – це військовослужбовці, особи, які перебувають у місцях позбавлення волі. Сьогодні, на жаль, ніхто не може чітко сказати – в яких районах Донецької і Луганської областей будуть, а в яких не будуть відбуватися місцеві вибори. Це дуже негативно впливає на виборчий процес, говорить про те, що досі не визначені критерії, на базі яких визначаються ці територіальні громади. Іноді складається враження, що в основі такої невизначеності присутні не тільки об'єктивні причини, а й певні політичні – коли владні політсили, які на цей момент не спроможні перемогти в окрузі, просто скасовуючи вибори. Така практика може привести до відновлення політичної монополії на Донбасі, як це вже було в історії. Всі пам'ятають, що ідеї про особливий статус цього регіону народилися не вчора і не минулого року. Вони народилися коли саме державна влада України дозволила сформувати спочатку економічну автономію Донбасу, яка після того практично перетворилася на політичну.

Наступні місцеві вибори, на наш погляд, будуть характеризуватися використанням двох головних технологій прямої політичною рекламою а також прямим і непрямим підкупом виборців. Стосовно політичної реклами сьогодні часто-густо за партійним брендом не видно обличчя кандидата. Практично кожний з тих, хто бере участь у передвиборчій гонці розуміє, що 10% голосів він отримує автоматично за рахунок того ж самого бренда своєї політсили. Тому не випадково на перший план виступає пряма реклама саме політсил.

Зниження загального рівня життя та економічна криза призводять до того. Що кандидатові вигідніше і простіше скупити голоси виборців, аніж проводити повноцінну компанію. Тому, незважаючи на юридичну заборону, прямий і непрямий підкуп виборців також є ознакою нинішніх виборчих перегонів. Боротися з цим адміністративними чи кримінальними методами можна, але неефективно. Бо коріння підкупу в невірі людей, що політики можуть зробити їхнє життя кращим. Вже до початку виборчої компанії багатьма політичними силами окремими кандидатами в депутати активно використовуються такі форми прямого і непрямого підкупу виборців, як:

– безкоштовне (або «соціальне») перевезення в маршрутних таксі від потенційних кандидатів;

– роздача продуктових пакетів від імені політичних сил чи іменних благодійних фондів, які співзвучні з назвами політсил;

– надання послуг на кшталт безкоштовних курсів із ведення домашнього господарства, з оздоровлення з різноманітних хобі;

– організація безкоштовних туристичних послуг у зв'язку з кризою і збільшенням внутрішнього туризму, безкоштовні паломницькі та відпочинкові тури та ін.

Щодо адміністративного ресурсу – його використання очікується на останніх етапах кампанії у вигляді залучення держслужбовців, підвищення соціальних виплат, проведення агітації за допомогою державних засобів масової інформації. Вже заявлене владою підвищення соцвиплат на 100–150 гривень, починаючи з кінця вересня–жовтня цього року – яскраве тому підтвердження. Утримання коливання цін чи курсу валют протягом цього періоду також виступає чинником підвищення рейтингу провладних кандидатів на майбутніх виборах.

Підводячи підсумки аналізу основних положень Закону України «Про місцеві вибори» та оцінюючи перспективи проведення на його базі виборчої кампанії щодо виборів органів місцевого самоврядування, треба підкреслити що очевидним є те, що дана модель не є ідеальною, але в сучасних українських реаліях вона є найбільш прийнятною для нашого суспільства, щоправда її існуючий формат потрібно корегувати. Використання пропорційної системи з відкритими списками, утворення багатомандатних виборчих округів в умовах партійної системи поляризованого плюралізму буде сприяти не лише більш адекватному політичному представництву інтересів суспільства, але й встановленню тісного зв'язку між виборцями та їх представниками.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про місцеві вибори» (із змінами, внесеними згідно із Законом №676–VIII від 04.09.2015 р.) [Текст] – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/505-15>. – Заголовок з екрану.
2. Павлова В. І. Реформування виборчої системи в контексті модернізації українського парламентаризму [Текст] / В. І. Павлова – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Заголовок з екрану.
3. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: Учебник. В 4 т. / Отв. ред. Б. А. Страшун. – М.: Издательство БЕК, 1995. – Т.1–2.
4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір: Наукове видання [Текст] / А. Романюк. – Л.: Триада плюс, 2004.
5. Дюверже М. Политические партии [Текст] / М. Дюверже. – М.: Академический проект, 2000.
6. Ставнийчук М. І. Актуальні питання вдосконалення виборчого законодавства щодо участі політичних партій у виборчому процесі [Текст] / М. І. Ставнийчук // Віче. – 2003. – №3. – С.4–11.
7. Дербишайр Дж. Д. Политические системы мира: в 2-х т. Пер. с англ. [Текст] / Дж. Дербишайр, Я. Дербишайр. – М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2004. – Т.1.
8. Государственный строй и политические партии в Западной Европе и Северных Американских Соединенных штатах / Ред. Е. Смирнова. – СПб.: Издание Н. Глаголева.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro miscevi vybory» (iz zminamy, vnesenyymi zgidno iz Zakonom №676–VIII vid 04.09.2015 r.) [Tekst] – Rezhym dostupu: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/505-15>. – Zagolovok z ekranu.
2. Pavlova V. I. Reformuvannya vyborchoi' systemy v konteksti modernizatsii' ukrai'ns'kogo parlamentaryzmu [Tekst] / V. I. Pavlova – Rezhym dostupu: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Zagolovok z ekranu.
3. Konstitucionnoe (gosudarstvennoe) pravo zarubezhnyh stran: Uchebnik. V 4 t. / Отв. ред. В. А. Страшун. – М.: Izdatel'stvo BEK, 1995. – Т.1–2.
4. Romanjuk A. Porivnjal'nyj analiz politychnyh system krai'n Zahidnoi' Jevropy: instyucijnyj vyimir: Naukove vydannja [Tekst] / A. Romanjuk. – L.: Triada pljus, 2004.
5. Djuverzhe M. Politicheskie partii [Tekst] / M. Djuverzhe. – М.: Akademicheskij proekt, 2000.

6. Stavnijchuk M. I. Aktual'ni pytannja vdoskonalennja vyborchoho zakonodavstva shhodo uchasti politychnyh partij u vyborchomu procesi [Tekst] / M. I. Stavnijchuk // Viche. – 2003. – №3. – С.4–11.

7. Derbishajr Dzh. D. Politicheskie sistemy mira: v 2-h t. Per. s angl. [Tekst] / Dzh. Derbishajr, Ja. Derbishajr. – М.: RIPOL KLASIK, 2004. – Т.1.

8. Gosudarstvennyj stroj i politicheskie partii v Zapadnoj Evrope i Severnyh Amerikanskih Soedinennyh shtatah / Red. E. Smirnova. – SPb.: Izdanie N. Glagoleva.

Bojarska O. A., PhD in Political Sciences, Associate Professor of the Department Political Science of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University (Ukraine, Dnipropetrovsk), helenbojarskaya@gmail.com

Perspectives of proportional system local elections in Ukraine

The article analyses the basis special to see of local election's 2015. The comparative analysis of advantages and disadvantages of the existing format of the proportional electorate system. The problem is the need to change the electoral system of elections at all levels of government in Ukraine was recorded in November 2014 parliamentary majority factions in the coalition agreement and reflected in the approved in July 2015 the Law of Ukraine «On local elections». The proportional electoral system was introduced in the state-legal practice with the emergence of political parties. It is based on the principle of proportional representation of political groups in government – a political party receives a number of seats, which is proportional to the number dialed it vote. Summing up the analysis of the main provisions of the Law of Ukraine «On Local Elections» and assessing the prospects of its base the campaign on the elections of local governments, it must be stressed that it is obvious that this model is not perfect, but in modern Ukrainian realities, it is most appropriate for our society, however it is necessary to adjust the existing format.

Keywords: election, the electoral system, local government, public administration, party lists.

Боярская Е. А., кандидат политических наук, доцент кафедры политологии, Днепропетровский национальный университет (Украина, Днепропетровск), helenbojarskaya@gmail.com

Перспективы использования пропорциональной выборной системы на местных выборах в Украине

Проанализированы основные особенности проведения местных выборов 2015 г. Сделан сравнительный анализ преимуществ и недостатков предложенного формата пропорциональной избирательной системы. Проблема необходимости изменения избирательной системы на всех уровнях выборов органов власти в Украине была зафиксирована в конце ноября 2014 фракциями парламентского большинства в коалиционном соглашении и нашла свое отражение в принятом в июле 2015 Законе Украины «О местных выборах». Пропорциональная система была введена в государственно-правовую практику с появлением политических партий. В ее основе лежит принцип пропорционального представительства политических объединений в представительных органах власти – политическая партия получает количество мандатов, которая пропорциональна количеству отданных за нее голосов избирателей. Подводя итоги анализа основных положений Закона Украины «О местных выборах» и оценивая перспективы проведения на его базе избирательной кампании на выборах органов местного самоуправления, надо подчеркнуть, что очевидно, что данная модель не является идеальной, но в современных украинских реалиях она является наиболее приемлемой для общества, правда ее существующий формат необходимо корректировать.

Ключевые слова: выборы, избирательная система, местное самоуправление, государственное управление, партийные списки.

УДК 32.1:323.2:001.361

Гай–Нижник П. П., доктор історичних наук, академік Української академії наук, завідувач відділом історичних студій, Науково–дослідний інститут українознавства (Україна, Київ), Hai-Nuzhnyk@ukr.net

Чупрій Л. В., кандидат філософських наук, доцент, докторант Інституту стратегічних досліджень, доцент кафедри соціології і політології, Національний авіаційний університет (Україна, Київ), chupriy2006@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Проаналізовано безпекові аспекти формування загальнонаціональної ідентичності українців на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Намічено шляхи оптимізації політики національної безпеки в гуманітарній сфері в контексті вирішення даної проблеми.

Ключові слова: національна ідентичність, політика національної безпеки.